

POZNAŃSKA SZKOŁA
EKONOMII ROZWOJU

POZNAŃSKA SZKOŁA EKONOMII ROZWOJU

W POSZUKIWANIU DRÓG WYJŚCIA
Z NIEDOROZWOJU GOSPODARCZEGO

Redakcja naukowa
Przemysław Deszczyński

Wydawnictwo
Miejskie
Poznań

Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk
Wydawnictwo Miejskie Poznań

Poznań 2022

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
<http://www.ptpn.poznan.pl> dystrybucja@ptpn.poznan.pl

Główny Redaktor wydawnictw PTPN
Jakub Kępiński

Recenzent
prof. dr hab. Kazimierz Starzyk

Redakcja językowa
Kamila Sowińska

Tłumaczenie streszczenia
Stefania Lewandowska

Projekt okładki, łamanie tekstu
Trevó – Martins

© Copyright for this edition Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
and Wydawnictwo Miejskie Poznania, Poznań 2022

ISBN 978-83-7654-470-0
ISBN 978-83-7768-289-0

Publikacja ukazała się dzięki wsparciu Ministerstwa Edukacji i Nauki z programu Doskonała
Nauka – Wsparcie monografii naukowych.

Wydawcy
Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk,
Poznań 61-725, ul. Mielżyńskiego 27/29
Wydawnictwo Miejskie Poznania,
Poznań 61-728, ul. Ratajczaka 44

POZnań*

Spis treści

<i>Wstęp</i>	9
<i>Filip Kaczmarek</i>	

Część I: Konceptualne podstawy ekonomii rozwoju

1. Poznańska Szkoła Ekonomii Rozwoju	17
<i>Przemysław Deszczyński</i>	
1.1. Geneza Poznańskiej Szkoły Ekonomii Rozwoju	17
1.2. Cechy Poznańskiej Szkoły Ekonomii Rozwoju	19
1.3. Dokonania Poznańskiej Szkoły Ekonomii Rozwoju	22
1.4. Struktura monografii	24
2. Konceptualizacja pojęcia krajów rozwijających się	29
<i>Przemysław Deszczyński</i>	
2.1. Kryteria klasyfikacji krajów rozwijających się	30
2.2. Dualizm kryterium klasyfikacji krajów rozwijających się	34
2.2.1. Dualizm polityczny	35
2.2.2. Dualizm ekonomiczny	36
2.2.3. Dualizm społeczny	38
3. Teorie ekonomii rozwoju	41
<i>Przemysław Deszczyński</i>	
3.1. Geneza i pojęcie ekonomii rozwoju	41
3.2. Klasyfikacja teorii ekonomii rozwoju	43
3.2.1. Teorie rozwoju – prymat czynników wewnętrznych	43

3.2.2. Teorie rozwoju – prymat czynników zewnętrznych	46
3.2.3. Teorie rozwoju – prymat czynników zewnętrzno-wewnętrznych	47
3.2.4. Teorie rozwoju – prymat czynników globalnych	51
4. Konceptualizacja kwantyfikacji rozwoju gospodarczego	59
<i>Katarzyna Nawrot</i>	
4.1. Ujęcie ilościowe kwantyfikacji	60
4.2. Ujęcie jakościowe kwantyfikacji	64
4.2.1. Wskaźniki społeczne	65
4.2.2. Wskaźniki instytucjonalne	76
4.2.3. Wskaźniki ekologiczne	78
4.2.4. Wskaźniki rozwoju zrównoważonego	80

Część II: Pomoc rozwojowa – konceptualizacja i praktyka

5. Konceptualne podstawy pomocy rozwojowej	89
<i>Przemysław Deszczyński</i>	
5.1. Konceptualizacja pojęcia pomoc rozwojowa	89
5.1.1. Geneza pomocy rozwojowej	89
5.1.2. Pojęcie pomocy rozwojowej	90
5.1.3. Cele pomocy rozwojowej	91
5.1.4. Problem efektywności i skuteczności pomocy rozwojowej	92
5.2. Klasyfikacja form pomocy rozwojowej	94
5.2.1. Pomoc bilateralna	95
5.2.2. Pomoc multilateralna	97
5.2.3. Pomoc finansowa	105
5.2.4. Pomoc techniczna	107
5.2.5. Pozostałe formy pomocy rozwojowej	109
6. Pomoc rozwojowa Wielkiej Brytanii	119
<i>Aleksandra Rabczun</i>	
6.1. Uwarunkowania pomocy rozwojowej Wielkiej Brytanii	120
6.2. Struktura instytucjonalna pomocy rozwojowej Wielkiej Brytanii	123
6.3. Struktura geograficzna pomocy rozwojowej Wielkiej Brytanii	126
6.4. Formy pomocy rozwojowej Wielkiej Brytanii	134
7. Pomoc rozwojowa Francji	139
<i>Katarzyna Świerczyńska</i>	
7.1. Uwarunkowania pomocy rozwojowej Francji	139
7.2. Struktura instytucjonalna pomocy rozwojowej Francji	142

7.3.	Struktura geograficzna pomocy rozwojowej Francji	146
7.4.	Formy pomocy rozwojowej Francji	150
8.	Polityka rozwojowa Unii Europejskiej	157
	<i>Filip Kaczmarek</i>	
8.1.	Uwarunkowania polityki rozwojowej UE	158
8.2.	Struktura instytucjonalna pomocy UE dla krajów rozwijających się	162
8.3.	Struktura geograficzna pomocy UE dla krajów rozwijających się	167
8.4.	Perspektywy polityki rozwojowej UE dla krajów rozwijających się	171
9.	Pomoc Unii Europejskiej dla Maroka	177
	<i>Edyta Wojtyła</i>	
9.1.	Uwarunkowania pomocy UE dla Maroka	178
	9.1.1. Uwarunkowania historyczne	179
	9.1.2. Uwarunkowania geopolityczne	180
	9.1.3. Uwarunkowania społeczno-ekonomiczne	184
9.2.	Programy i instrumenty pomocowe UE dla Maroka	186
	9.2.1. Programy MEDA I i MEDA II 1995–2006	187
	9.2.2. Programy pomocowe w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa 2007–2020	188
	9.2.3. Europejski konsensus w sprawie rozwoju dla Maroka	190
	9.2.4. Nowa Agenda dla regionu Morza Śródziemnego 2021–2027	191

Część III: Współpraca gospodarcza – casus Indii

10.	Wymiana handlowa Indii z Wielką Brytanią	195
	<i>Grzegorz Grabowski</i>	
10.1.	Geneza wymiany handlowej Indii i Wielkiej Brytanii	196
10.2.	Wielkość i dynamika wymiany handlowej Indii i Wielkiej Brytanii	199
10.3.	Struktura towarowa wymiany handlowej Indii i Wielkiej Brytanii	201
10.4.	Wymiana handlowa usług Indii i Wielkiej Brytanii	207
11.	Rozwój bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Indiach	215
	<i>Marcin Nytko</i>	
11.1.	Uwarunkowania rozwoju bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Indiach	218
11.2.	Wielkość i dynamika napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Indii	221
11.3.	Struktura branżowa i regionalna bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Indiach	227

Część IV: Rekomendacje dla polskiej polityki rozwojowej

12. Ekonomia informacji narzędziem ekonomii i polityki rozwoju . . .	235
12.1. Rola mediów w upowszechnianiu ekonomii w Polsce	235
<i>Izabela Janicka</i>	
12.1.1. Media w XXI wieku	236
12.1.2. Komunikacja medialna	238
12.1.3. Miskoncepcje w mediach	239
12.1.4. Polityka rozwoju w polskich mediach	242
12.2. Problem reputacji krajów rozwijających się	245
<i>Marcin Leszczyński</i>	
12.2.1. Rola reputacji w kształtowaniu międzynarodowej pozycji krajów rozwijających się	246
12.2.2. Reputacja krajów rozwijających się	247
12.2.3. Ograniczenia w budowaniu reputacji krajów rozwijających się	250
13. Rola komunikowania w praktyce urzeczywistniania polityki rozwoju	255
13.1. Konwergencja obszarów komunikowania wewnętrznego	255
<i>Jacek Trębecki</i>	
13.1.1. Istota komunikowania wewnętrznego	256
13.1.2. Komunikowanie wewnętrzne w kontekście ekonomii rozwoju	257
13.1.3. Obszary komunikowania wewnętrznego	259
13.2. Komunikowanie w sytuacji kryzysowej w krajach rozwijających się	261
<i>Waldemar Rydzak</i>	
13.2.1. Działania informacyjne krajów rozwijających się na arenie międzynarodowej	264
13.2.2. Różnice międzykulturowe a skuteczność komunikowania się w sytuacjach kryzysowych	265
<i>Bibliografia</i>	269